

VÝKLENKOVÁ KAPLIČKA, POKLONA, Valtice, ulice Petra Bezruče
evidovaná pod rejstříkovým číslem ÚSKP 30328/7-1780

Restaurátorský záměr a návrh na restaurování

Leden 2021

Mgr. art. Jan Janda

tel: 777 69 17 02
Nádražní 366, 747 22 Dolní Benešov
licence MK ČR č.: MK 28 590/2013 OPP
člen komory rešt. SR č.: 206
DIČ: CZ 7907145455
bankovní spojení: 382236093 / 0300

Mgr. art. Peter Šimon

sídlíště Osvobození 749, 69144 Lednice
tel: +421 908 396 862
e-mail: petkosimon@gmail.com
člen komory rešt. SR č.: 254
web: www.rest-art.sk

Obsah:

I. Lokalizace památky

str. 4

II. Údaje o památce

str. 4

III. Popis památky

str. 4

IV. Popis současného stavu památky s uvedením poškození a jejich příčin

str. 5–14

V. Vyhodnocení průzkumu

str. 15

VI. Předpokládaný výsledek zásahu včetně požadavků na prezentaci

str. 16

VII. Navrhovaný postup restaurátorského zásahu

str. 16–18

VIII. Fotodokumentace stavu z roku 2016 před restaurováním

str. 19–28

Příloha č.1. Zpráva z restaurátorského zásahu v roce 1995

str. 29–31

1. Obec Valtice	2. Okres Břeclav	Hodnota 	Zachování	Využití
EVIDENČNÍ LIST NEMOVITÉ KULTURNÍ PAMÁTKY		3. Kraj: Jihomoravský	4. Poř. číslo: 1780	
		5. Název (označení) památky: p o k l o n a		
6. Blížeí označení umístění památky: osada (čtvrť): ulice (náměstí), popř. místní traf. č. parcely aj.: za dráhou		7. Ochranné pásmo: 8. Vlastník (správce, trvalý uživatel): Městský národní výbor		
9. Popis památky (včetně sochařské, malířské, popř. i jiné výzdoby): Na půlkruhové tvarované základně poklona s představeným jedním stupněm u hlavního průčelí. Půlkruhová stěna členěna lesénovými rámy. Hlavní průčelí členěno vysokou podezdívkou, před kterou je na stupni postavena mensa se zaobleným nárožím, členěná rytým geometrickým dekorem. Podezdívka ukončena vyloženou římsou, na kterou na nároží nasedají pilastry s rozšířenou patkou s vegetabilním dekorem (lotosového květu), hlavice tvořena profilovanou valutou. Na osu prolomena hluboká nika zaklenutá konchou, kolem niky profilovaná šambrána, přecházející v archivoltu, ve vrcholu dvě okřídlené hlavičky. Ve spodní části šambrány plastický vegetabilní dekor. V nise na nízké podnoži socha Immaculaty. Průčelí završeno úseky tvarované profilovanými římsy, v horní části stočené do voluty, uprostřed mušle. Štít završen ořímovaným nízkým pylónem, ve vrcholu kříž. Kaple zastřešena střechou ve tvaru helmy. Material: kámen, cihla, omítka; krytina: zděná.				
10. Časové, slohové a autorské určení: první polovina 18. století		11. Památkové movité zařízení: viz soupis movitých památek		

ŽT 41. 4916-60

12. Zhodnocení a kulturně politický význam památky, zdůvodnění ochrany: pozdně barokní práce výrazného umístění		15. Odkaz na literaturu: viz sbírka příloh	
13. Stav zachování památky a příp. návrhy opatření: kříž ve vrcholu uražen, omítka otlučená, porost lišejníků, cihlová podezdívka značně vydrobena, nutná oprava		16. Odkaz na fotografickou dokumentaci: ident. snímek - neg. čís. : 16412, 16827, 16828, viz sbírka příloh	
		17. Odkaz na měřickou a jinou dokumentaci: C'2 1780 viz sbírka příloh	
		18. Evidenční list zpracoval (jméno, datum, podpis): L. Lefnerová - 20.9.1966 za správnost opisu: <i>Radmon</i>	
		19. Zánam doplňkových listů:	

Evidenční list nemovité kulturní památky, archiv NPU.

I. Lokalizace památky

1. Okres: Břeclav
3. Obec: Valtice
4. Místo: Valtice, ulice Petra Bezruče
5. Rejstříkové číslo ÚSKP: 30328/7-1780
6. Vlastník památky: Město Valtice
7. Investor: Město Valtice

II. Údaje o památce

1. Datování: 1. polovina 18. století (převzaté z evidenční karty NPÚ), socha pravděpodobně mladší (19. století?)
2. Materiál: architektura – vápenec, lokálně omítka, socha – pískovec
3. Rozměry: - výška celku (i s křížem): 640 cm (výška sochy 190 cm)
 - šířka: 200 cm
 - hloubka: 200 cm
4. GPS lokalizace: - zeměpisná šířka: 48,7496
 - zeměpisná délka: 16,7632
5. Současný stav: narušený

III. Popis památky

Výklenková kaplička, drobná architektura v podobě niky se sekundární sochou Panny Marie Immaculaty a představenou menzou, spočívá na půlkruhové základně. Hlavní průčelí je členěno vysokou podezdívkou, před kterou je na stupni postavena oltářní menza se zaobleným nárožím, členěna vysekaným geometrickým dekorem. Podstavec je ukončen vyloženou římsou, na kterou na nároží nasedají pilastry s rozšířenou patkou s rostlinným dekorem, ukončeny volutovou hlavicí. Hluboká nika je zaklenuta konchou, kolem niky se nachází profilovaná šambrána, přecházející v archivoltu. V její vrcholu by se měly nacházet dvě okřídlené hlavičky *putti* (odcizeny). Průčelí je završeno tvarovanou profilovanou římsou s mušlí uprostřed. Štít je završen ořímsovaným nízkým pylonem, na jehož vrcholu ukončuje celou architekturu kovový kříž. Jedná se o umělecky hodnotnou barokní práci z 18. století.

IV. Popis současného stavu památky s uvedením poškození a jejich příčin

Na základě vizuální obhlídky, objekt vykazuje několik druhů degradace.

Poškození zapříčiněné **biologickými činiteli**: od přirozeného celoplošného zvětrání, povětrnostními vlivy, agresivitou ovzduší a porosty mikroflóry, mechů a lišejníků, které žijí v masivech pojiva kamene. Vymýváním takto oslabené hmoty dochází ke ztrátě původní ostrosti modelace. Tento jev je viditelný prakticky na celém povrchu kamenného objektu.

- znečištění povrchu depozitem a mikroflórou (hlavně spodní část a stříška)
- povrchové zvětrání kamenné hmoty – projevuje se zejména na architektuře
- poškozené spárování architektury

Poškození zapříčiněné **fyzikálními a antropogenními činiteli**. Srážková voda, která vniká do prasklin a pórů v zimních měsících, svými zvětšujícími se ledovými krystaly působí destruktivně na hmotu kamene i omítkovou skladbu v okolí. Vodorozpuštěné soli se dostávají do hmoty kamene infiltrací vody a působí destruktivně na jeho strukturu. Vzlínající vlhkost v soklové části byla částečně řešena izolováním kamenné základny od chodníku nopovou fólií. Momentálně můžeme označit za nejzávažnější destrukci památky, poškození mechanické, způsobené činností člověka.

- více mechanických poškození různého rozsahu na profilaci článků architektury i soše (absence prstů na rukách)
- absence celé kompozice dvou kamenných hlaviček andělů *putti*
- čitelné sekundární zásahy pocházející ze starších oprav – tmely a omítky různého rozsahu, kvality, struktury a zabarvení

Lokalizace: schod, tvořící vyvýšené podium a oltářní menza, přední strana.

Popis poškození: na povrchu kamene se projevuje depozitní a mikrobiologické znečištění, zvětrání, mechanická poškození a lokálně sekundární tmely. Na hranách schodu jsou patrné značné ztráty kamenné hmoty způsobené mechanickým poškozením.

Lokalizace: Oltární menza, detail.

Popis poškození: Povrch kamenné hmoty je degradován zvětráním i mechanickým poškozením a lokálně vyspraven tmely odlišné barevnosti, než jakou má použitý přírodní kámen. Prasklina tmelu spolu s kamennou hmotou.

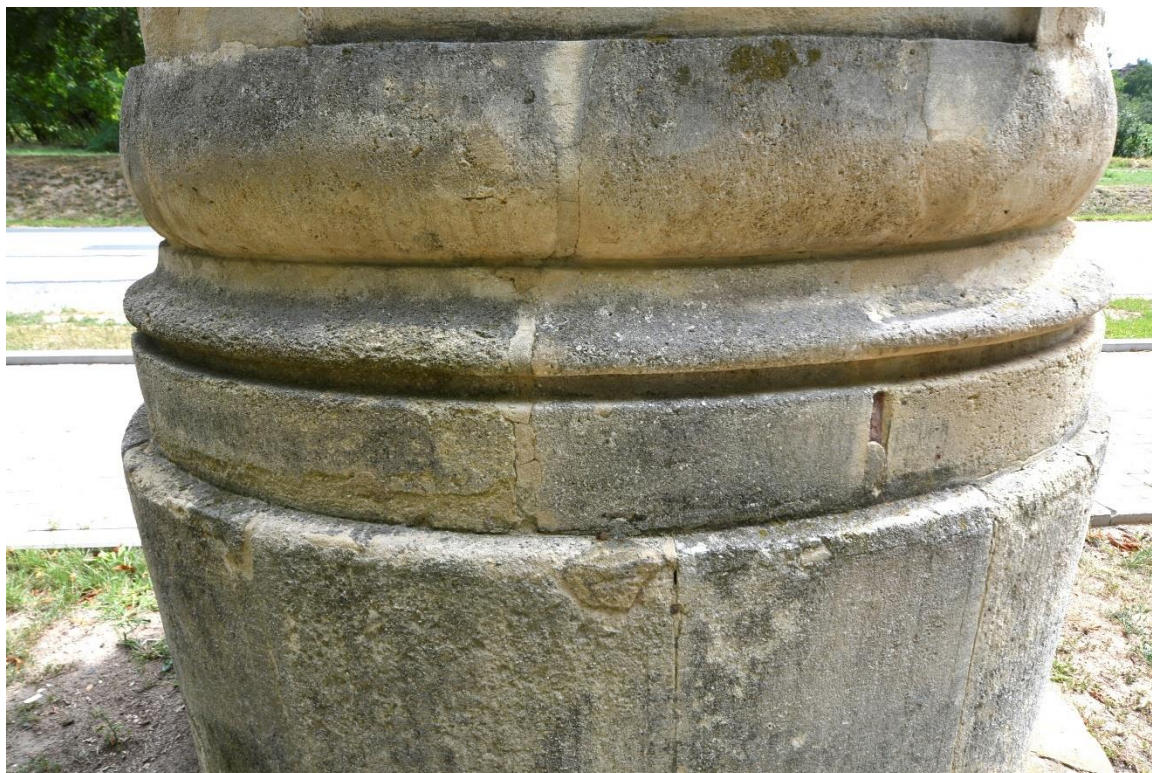
Lokalizace: sokl – podstavec, zadní strana. Celek a detail.

Popis poškození: Povrch kamene je znečištěn depozitem a mikroflórou, patrná je degradace některých profilů vlivem přirozeného zvětrání i sekundárních tmelů, které jsou tvrdší než použitý vápenec.

Lokalizace: římsa podstavce, detaily.

Popis poškození: kámen je povrchově zvětralý, znečištěný depozitem a lišejníky. Profilace je lokálně poškozena, případně sekundárně vytmelená, přičemž tmely jsou částečně degradované, strukturou ani barevností neodpovídají charakteru originálního kamene.

Lokalizace: detaily spodní části dříku.

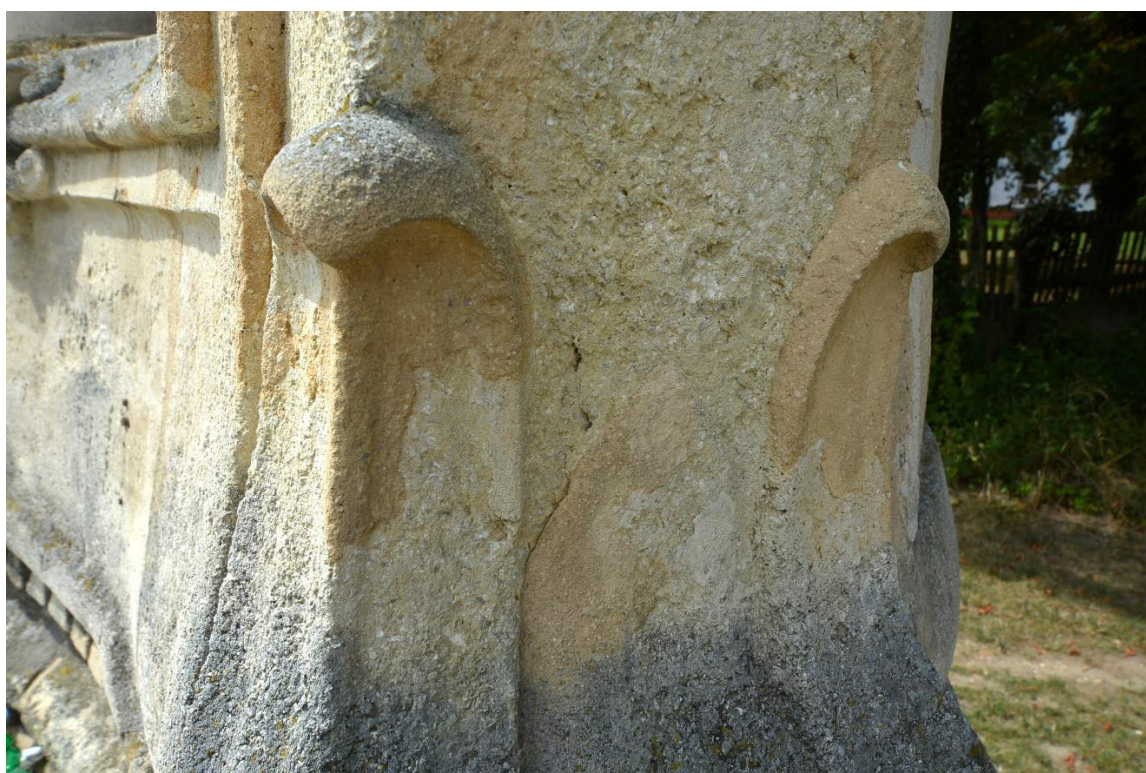
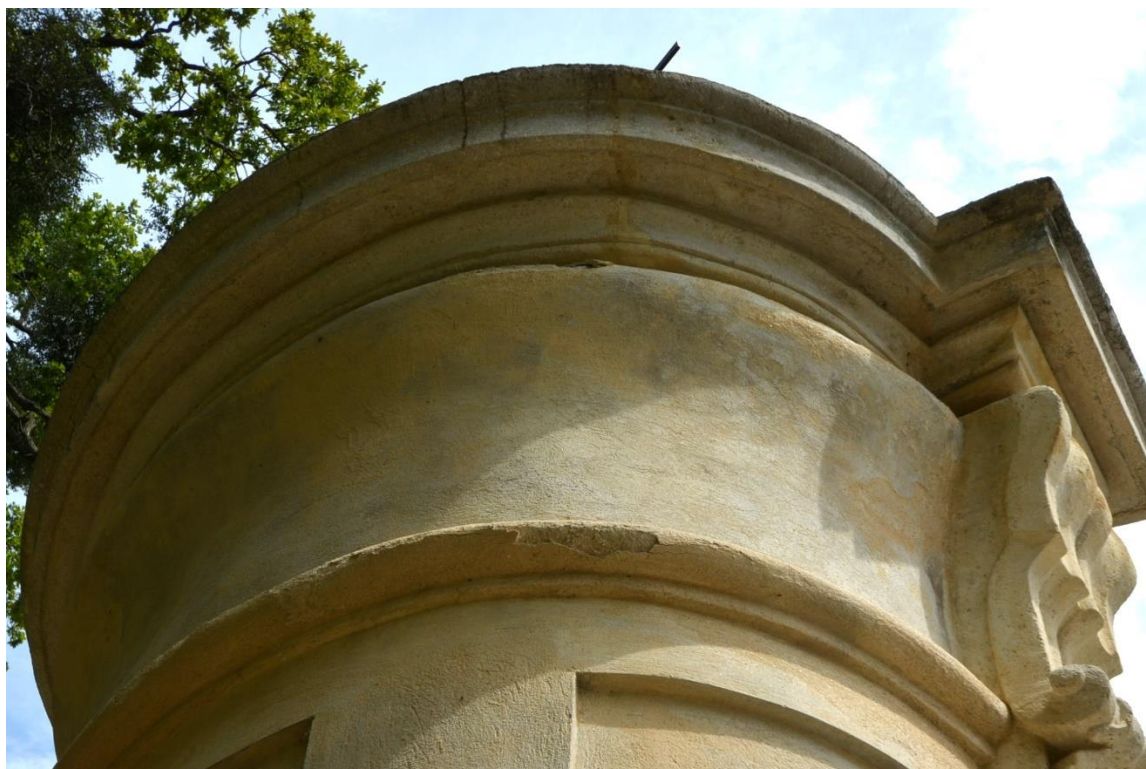
Popis poškození: na zadní straně se nacházejí souvislé plochy omítek, které jsou lokálně, hlavně v dolních partiích, poškozeny.

Lokalizace: detail horní profilace dříku a detail reliéfní výzdoby při patě dříku.

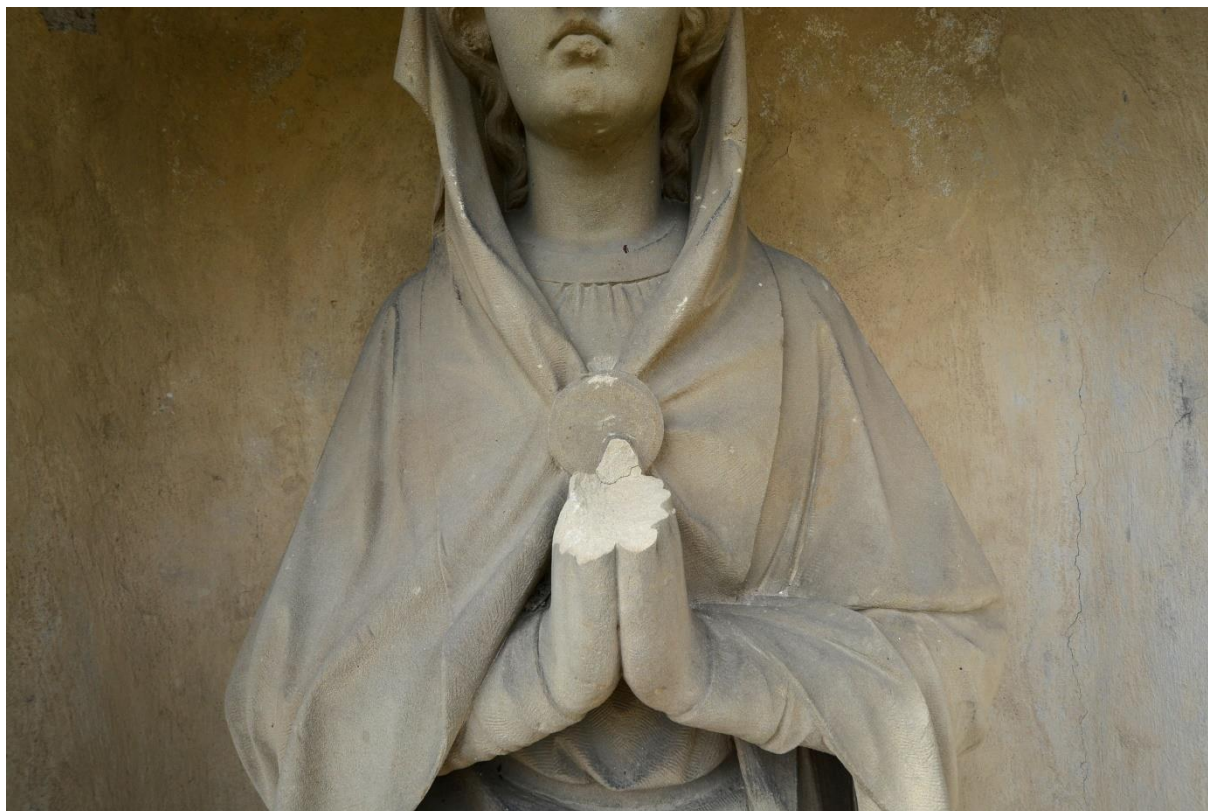
Popis poškození: lokální úbytky a poškození omítkové vrstvy se částečně projevuje i v horních profilacích. Nepravidelné zvlnění omítky na vypouklé profilaci pod vrchní římsou může naznačovat, že při sekundárním překrytí primárního profilu došlo k zjednodušení nebo deformaci původního tvarosloví.

Snímek ukazuje starší sekundární opravu poškozené profilace. Tmel je částečně degradován a originálnímu kamenu neodpovídá hlavně svou barevností.

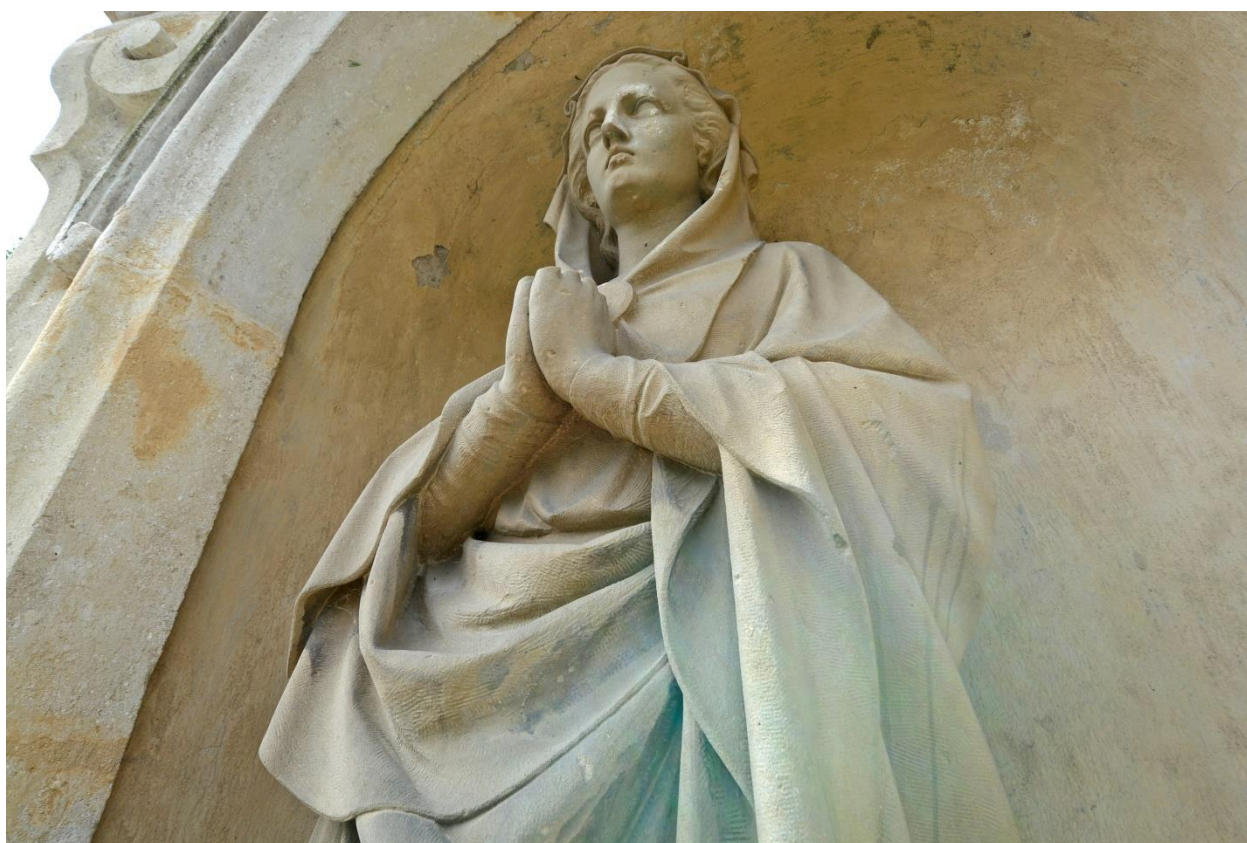
Lokalizace: socha Panny Marie Immaculaty, detaily.

Popis poškození: Ruce figury jsou mechanicky těžce poškozené – absentují všechny prsty na obou dlaních. Destrukce menšího rozsahu se nacházejí i ve spodní části sochy.

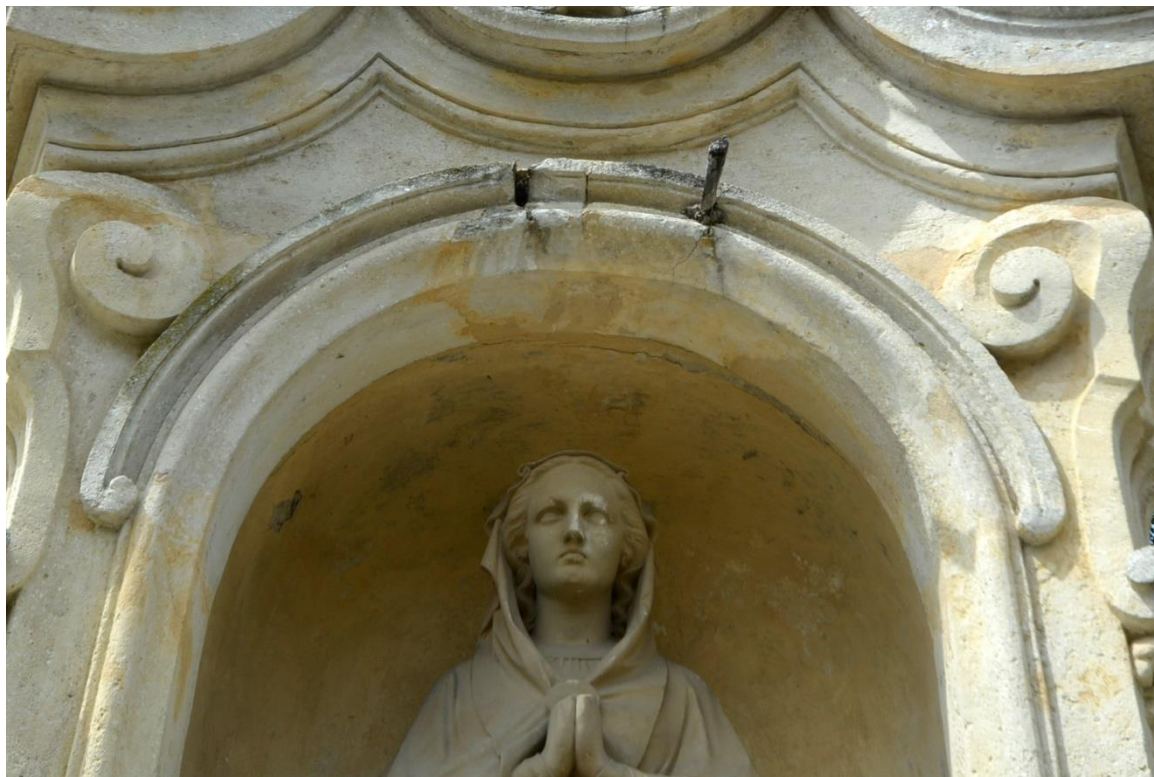
Lokalizace: Nika, detail zaklenutí z podhledu.

Popis poškození: Omítka je v téhle části popraskaná a je zde také možné sledovat navrstvení několika nátěrů z předcházejících oprav a úprav objektu.

Lokalizace: nika se sochou, detail horní profilace. Detail archivní snímky.

Popis poškození: Ze středu oblouku profilovaného lemu niky vyčnívají kovové skoby, na které byly uchyceny dvě okřídlené hlavičky andělů *putti*, odcizeny někdy po roce 1996.

V. Vyhodnocení průzkumu

Hmotná podstata objektu: výklenková kaplička je pravděpodobně tvořena zděným cihlovým jádrem, s použitím kamenných článků architektury vápencového charakteru. Omítkové vrstvy jsou pravděpodobně aplikovány jen na zděném, cihlovém podkladu. Vysokou autenticitu hmotné podstaty objektu degraduje absence původní sochařské kompozice dvou andělských hlaviček s křídly, ta byla odcizena někdy po roce 1996? Za degradaci hmotné podstaty díla lze považovat i mechanické poškození různého rozsahu na profilaci článků architektury i soše Panny Marie Immaculaty (absence prstů na rukách).

Sekundární zásahy: v minulosti byla kaplička několikrát opravována o čem svědčí i různé sekundární tmely a omítky, které se na objektu nacházejí v současnosti. Poslední odborná oprava proběhla v roce 1995, restaurování realizoval František Pavůček a ve své stručné správě popisuje, že na mnoha místech kapličky byly zřetelné opravy v podobě odlišné maltové směsi. Na památce jsou viditelné sekundární zásahy zejména v podobě doplnění absentující tvarové modelace kamene a omítkových vrstev. Pozůstatky barevné, okrové úpravy na architektuře i soše Immaculaty byli aplikovány celoplošně a jsou také sekundárním zásahem.

Polychromie: vizuální průzkum přítomnost původní polychromie neprokázal. V důsledku opakovaných oprav architektury objektu v minulosti postupně zanikali prvotní poškozené vrstvy, které se dnes mohou nacházet na díle už jen ve fragmentech. V dokumentaci z posledního restaurování v roce 1995 je zmíněn blíže nepopsaný nález zbytků zčernalých barev v římsových podhledech ve vrcholu architektury. Na kapličce jsou vizuálně viditelné jen fragmenty okrové sekundární vrstvy. Mladší socha Panny Marie Immaculaty podle archivní dokumentace pochází z 19. století. Je monochromně sekundárně upravena šedo-okrovou vrstvou minerálního charakteru. Přítomnost starších úprav nebyla prokázána, je pravděpodobné, že socha byla ve svojí primární podobě bez polychromie.

VI. Předpokládaný výsledek zásahu včetně požadavků na prezentaci

– **Navrhovaná koncepce zásahu: rekonzervace, v návaznosti na poslední restaurování z roku 1995.**

Technologie a způsob rekonzervace po 25 letech by měl v maximální možné míře respektovat originální historický materiál a použité technologie v minulosti. Hlavním cílem bude zastavení všech probíhajících destrukcí, částečně způsobené i desítky let zanedbanou údržbou a navrácení v co největší míře původního vzhledu celého objektu. Při restaurování budou použity materiály splňující nejvyšší požadavky vyplývající z nejnovějších poznatků v daném oboru.

Plnohodnotná odborná obnova by měla zahrnovat konzervační práce s cílem sanace díla a jeho následném restaurování. Tvarové doplnění památky a volba vhodné povrchové úpravy, by měla být posouzena i v kontextu osazení díla do krajiny, která je chráněná organizací UNESCO.

VII. Navrhovaný postup restaurátorského zásahu

Postup restaurátorské práce, navrhované materiály a technologie:

01/ Chemické čištění: chemické čištění nečistot a jejich usazenin, prachu, mechů, lišejníků a mastných usazenin, čištění roztokem vody a tenzidového roztoku s vysokou účinností Schmutzlöser – REMMERS (aplikace dle technického listu výrobce). Čištění bude probíhat mechanicky pomocí páry a za pomoci jemných kartáčků se syntetickým vláknem. Případné vápenné výluhy je vhodné odstranit kyselými čističi na bázi organických slabých kyselin, netvořících výkvěty solí. Po vyčištění bude na kámen aplikovaný biocidní peroxidový přípravek za účelem hloubkové eliminace nejen zelené řasy, ale i komplexní vyhubení kořenového systému v porézním materiálu. Na závěr budou podle potřeby lokálně vytaženy destruktivně působící soli.

02/ Mechanické čištění: Odstranění nevyhovujících sekundárních vrstev. Mechanické odstranění nevyhovujících sekundárních tmelů a omítek, nesoudržných novodobých vrstev a jiných doplňků.

03/ Konsolidace, petrifikování hmoty kamene: Architektura objektu bude celoplošně, opakovaně napuštěna roztokem esteru kyseliny křemičité KSE 300 HV (remmers.cz). Na bázi tetraetoxysilanu (etylsilikátu) speciálně pro podklady

s převážně vápenným pojivem s postupem odvolávajícím se na technický list produktu. Navrhovaný produkt je kompatibilní s přípravkem Keim Silex-OH, který je však primárně určen na zpevnění pískovcového kamene a byl použitý na objektě při posledním restaurování. Pískovcovou sochu Panny Marie Immaculaty není nutno petrifikovat, kamenná hmota je v dobré kondici.

04/ Lepení: trhliny a uvolněné části vápencové architektury budou lepeny s použitím dvousložkového polyuretanového lepidla (akemi). Případné praskliny povrchového rozsahu budou injektovány tlakově nízkovyzkozní epoxidovou pryskyřicí. Ostatní trhliny do 1,5 mm budou vyplněny modulovým systémem KSE – REMMERS.

05/ Tmelení a reprofilace: tvarová rekonstrukce poškozených částí kamenné hmoty. Úbytky kamenné hmoty budou doplněny minerálním tmelem na hydraulické bázi Restauriermortel – REMMERS (aplikace dle technického listu výrobce). Tmel bude pevnostně, barevně i strukturou korespondovat s tmeleným materiálem originálu, pevnost tmelu musí být přizpůsobena pevnosti podkladu, doplněk nesmí sprašovat a poškozovat se běžným provozem. Doporučená pevnost v tlaku po 28 dnech: 12–15 MPa. Materiál musí být nasákavý (w0), se smrštěním pod 1 mm/m, a zrnitostí odpovídající doplněnému kameni.

Poškozená místa budou nově doplněná a vymodelována do tvaru, který bude svým tvarovým a vizuálním provedením odpovídat předmětné části navazujícího na poškozené místo. Tato směs bude namíchána tak, aby granulace a barevnost odpovídaly svým charakterem povrchu kamene nacházejícím se v bezprostřední blízkosti konkrétního poškozeného místa. (Označení jednotlivých tmelů Restauriermortel – REMMERS, které budou použity při doplnění úbytků kamenné hmoty: Restauriermortel N/0,2 MF100089, Restauriermortel N/0,2 MF100124, Restauriermortel N/0,2 MF100194, Restauriermortel N/0,2 MF100019, Restauriermortel N/0,2 MF100003). Tmelený podklad byl v minulosti hydrofobizován nereverzibilním přípravkem na bázi siloxanů, z tohoto důvodu navrhujeme použití lihového roztoku pro snížení povrchového napětí horniny a lepší přilnavost tmelů k povrchu horniny.

06 Rekonstrukce, vytvoření repliky: součástí návrhu na restaurování je vytvoření repliky dvou odcizených andělských hlaviček s křídly na základě dostupné fotodokumentace. V postupu – modelování: s cílem dosáhnout identickou tvarovou kompozici. Formování: vytvoření sádrovo-silikonové formy z modelu. Zhotovení kopie z umělého kamene, tak aby granulace, pevnost a barevnost odpovídaly svým charakterem povrchu vápencového kamene. Instalace na místo. Cílem vytvoření repliky je doplnění původní kompozice objektu, která byla v minulosti degradována krádeží hodnotného sochařského prvku.

07/ Retuš: barevné sjednocení tmelů s originálem bude realizované lazurními barvami a přírodními hlinkami, oxidickým pigmentem, světlo stálým, odolným proti alkáliím a bez použití titánové běloby. Jako pojivo budou sloužit organo-křemičité šlechtěné kopolymery, které zároveň plní funkci fixativu. Závěrem může být celý povrch objektu zakonzervovaný reverzibilním (parou) hydrofobním přípravkem na silikonové bázi.

08/ Barevná úprava architektury kapličky: možnost aplikace sjednocující barevné vrstvy na architekturu objektu bude konzultována s orgánem památkové péče v průběhu restaurování.

09/ Konzervace kovových prvků: povrch kovových konstrukcí a kříže bude abrazivně očištěn a opatřen závěrečnou antikorozií úpravou. Reálný skutkový stav bude identifikovatelný až po demontáži. Možnost pozlacení vrcholového kříže bude předmětem konzultace s orgánem památkové péče v průběhu restaurování.

10/ Restaurátorská dokumentace: V průběhu restaurátorské realizace budou všechny stavy dokumentovány a pravidelně konzultovány s metodikem. Závěrem bude vyhotovena restaurátorská dokumentace.

11/ Osvětlení objektu: doporučujeme realizaci vhodného osvětlení památky.

VIII. Fotodokumentace

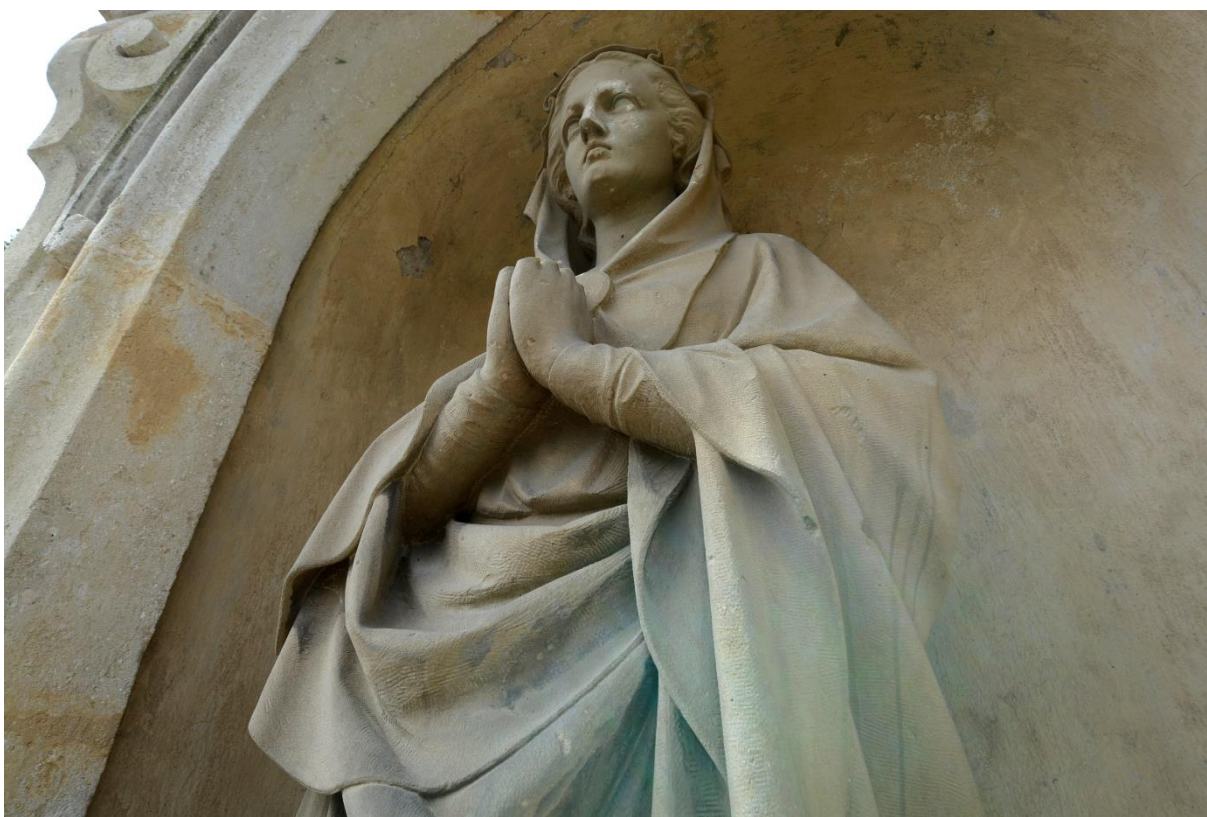
- 01 Celkový pohled, přední a zadní strana, stav před rekonzervací.
- 02 Celkový pohled, stav před rekonzervací.
- 03 Socha Panny Marie Immaculaty, stav před rekonzervací.
- 04 Socha Panny Marie Immaculaty, detaily, stav před rekonzervací.
- 05 Detaily vrchní části kapličky, stav před rekonzervací.
- 06 Detaily soklové části, stav před rekonzervací.
- 07 Archivní fotografie, bez datování (archiv NPÚ, neg.č.16827).
- 08 Archivní fotografie, bez datování (archiv NPÚ, neg.č.124721).
- 09 Archivní fotografie, bez datování (archiv NPÚ, neg.č.127861).

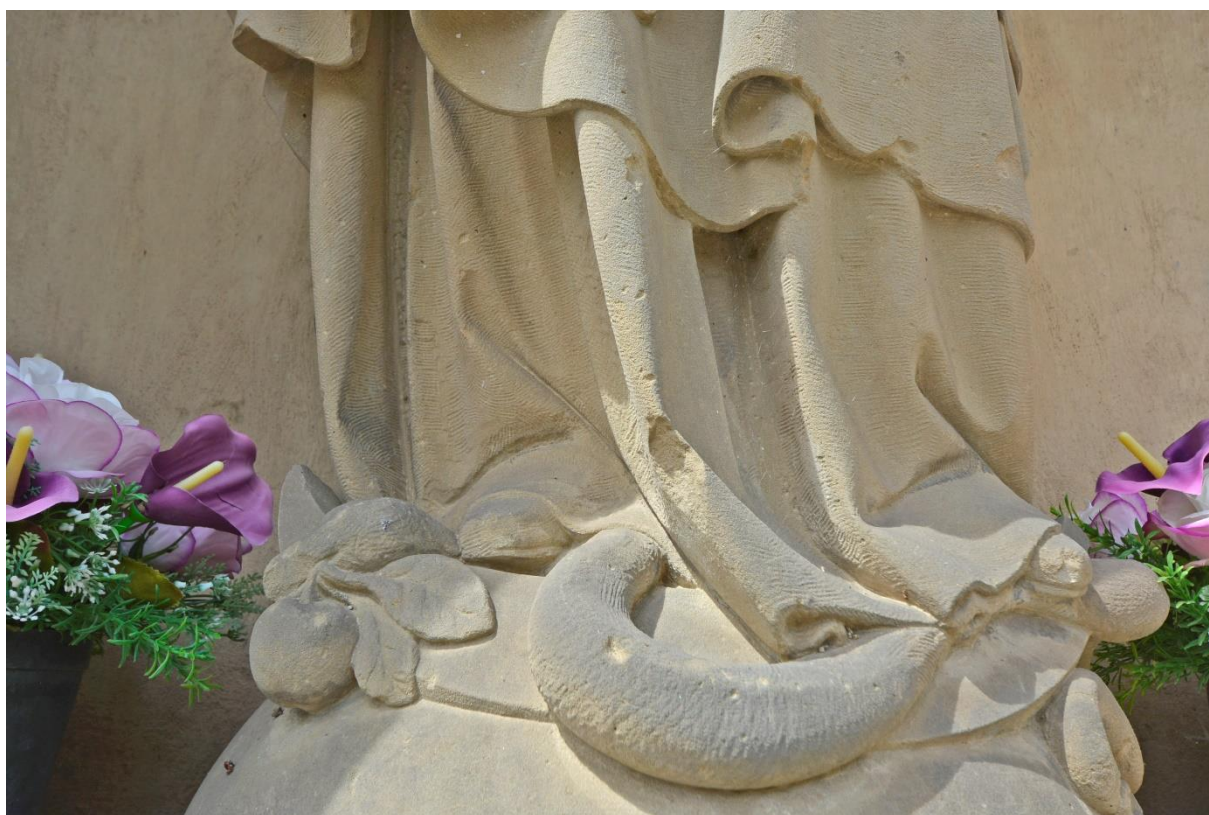
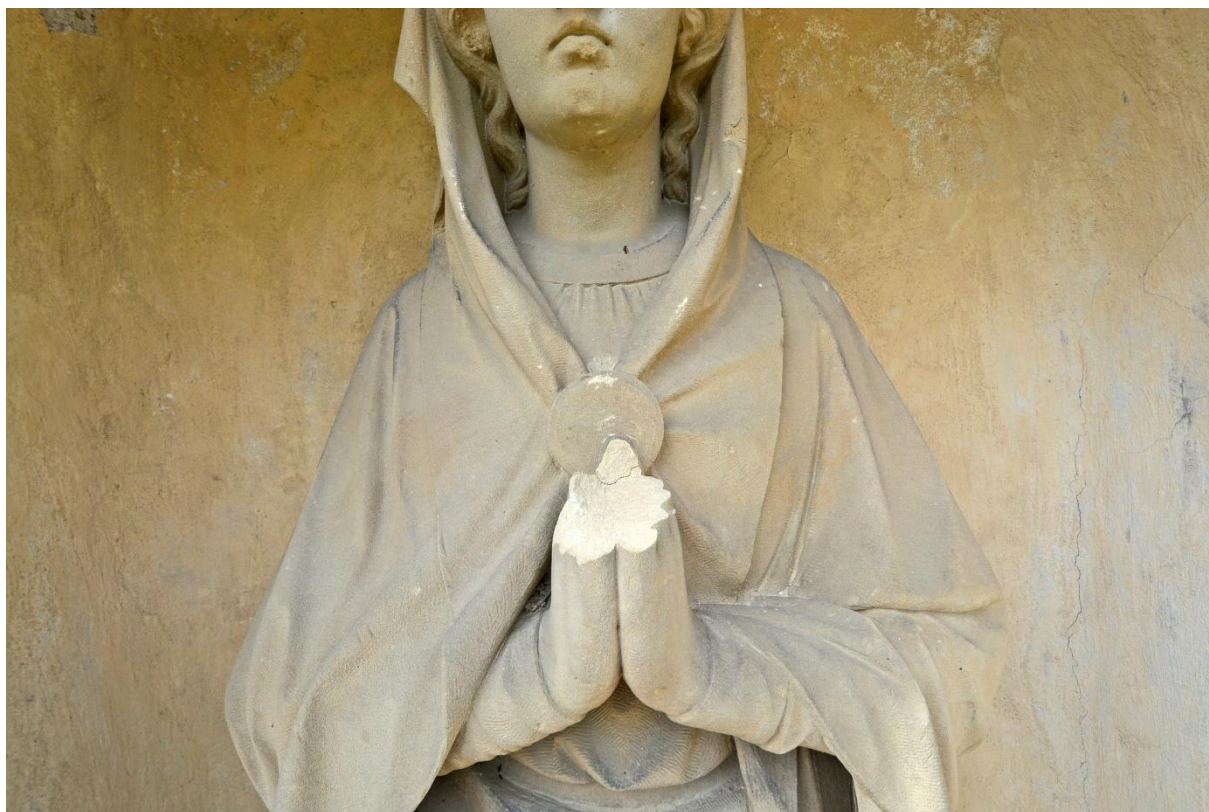
01 Celkový pohled, přední a zadní strana, stav před rekonzervací.

02 Celkový pohled, stav před rekonzervací.

03 Socha Panny Marie Immaculaty, stav před rekonzervací.

04 Socha Panny Marie Immaculaty, detaily, stav před rekonzervací.

05 Detaily vrchní části kapličky, stav před rekonzervací.

06 Detaily soklové části, stav před rekonzervací.

07 Archivní fotografie, bez datování (archiv NPÚ, neg.č.16827).

08 Archivní fotografie, bez datování (archiv NPÚ, neg.č.124721).

09 Archivní fotografie, bez datování (archiv NPÚ, neg.č.127861).

Příloha č.1.: Zpráva z restaurátorského zásahu v roce 1995

R E S T A U R Á T O R S K Á Z P R Á V A

I. Lokalizace památky

- 1 - Okres - Břeclav
- 2 - Obec - Valtice
- 3 - Adresa - č. parcely 5549/7
- 4 - Bližší určení místa popisem - za dráhou
- 5 - Název objektu jehož součástí je památka
- 6 - Rejstříkové číslo objektu v SSNKP
- 7 - Název památky - poklona
- 8 - Rejstříkové číslo restaurované památky - 1780

II. Údaje o památce

- 1 - Autor - neznámý
- 2 - Sloh/datování - 1. pol. 18. století, socha přelom 19. a 20.
- 3 - Materiál/technika - vápenec, pískovec, pálená cihla/ sekání, zdění, omítání
- 4 - Rozměry - výška 5,5 m, šířka 1,5 m, hloubka 1,5 m
- 5 - Předchozí známé restaurátorské zásahy - cementové plomby, tmely^Sobsahem vápencové drti, vápencové plomby takřka po celém povrchu objektu

III. Údaje o akci

- 1 - Vlastník - Město Valtice
- 2 - Investor - Město Valtice
- 3 - Závazné stanovisko - Okresní úřad v Břeclavi ze dne 17.5.199
- 4 - Návrh na restaurování - PŮ Brno ze dne 27.2.1995
- 5 - Termín zahájení a ukončení akce - 15.7. 1995 - 10.10.1995

IV. Popis památky

- 1 - Popis - Drobná architektura v podobě niky se skulpturou Immaculaty /sekundární/ a představenou oltářní menzou na kamenném podiu. Architektura má půdorys oválu s konkávně vykrojenou čelní stranou s nikou sochy. Je členěná na trnož a vlastní tělo s nikou, která je po stranách flankovaná pilastry. Architektura je ukončena stříškou v přední části v podobě volutové římsy a ukončena je jehlanem bez špičky. Tělo architektury s výjimkou čelní strany a střechy je omítáno s členěním lizénami.
- 2 - Popis stavu památky před započítím rest. prací - stav byl podstatně narušený. Na několika místech byly segmenty kamene popraskané. Na mnoha místech byly zřetelné opravy v podobě odlišné maltové směsy. Celkově mnoho odlomených částí, vypadené spáry, odpadlá modelace v obličejích anděl-

ků, popraskání kamene vlivem koroze železných trnů, uvolněná deska menzy, znečištění kamene černými krus-tami, porost lišejníky a mechy, oblounová římsa na zadní straně měla odpadenou omítku až na zdivo. Socha vykazuje drobná mechanická poškození a povrch má zanesený vrstvou prachu.

V. Nálezová - průzkumová zpráva

Po odkrytí desky menzy bylo zjištěno, že tělo oltáře je tvořeno obkladovými deskami. Dutina uvnitř byla po odkrytí prázdná.

Omítka je tvořena třemi vrstvami. Spodní dvě vrstvy mají na povrchu vápenný nátěr. Poslední vrstva omítky je cementová více než 1 cm silná a nerespektuje příliš kamennou skladbu. Přesahuje kamenné části, které jsou pod omítkou čistě opracované místy i o 10 cm v ploše.

Spáry jsou vyplněny červenou /antukovou/ maltovou směsí v hloubkách a na povrchu překryty cementovým tmelem. V kamenném orámování niky v místě náběhů klenby se nacházejí dva železné trny zatěmované v olovu. Tyto trny jsou odříznuty do roviny s modelací kamene. Jejich původní účel není známý.

Andělčí hlavy jsou kotveny do architektury železnými čtyřhrany a zality olovem /celkem dva trny/.

Římsy ve vrcholu architektury měly v podhledech zachovány zbytky zčernalých barev.

VI. Vyhodnocení průzkumu

Podle starších rest. zásahů lze usuzovat, že v minulosti byl na památce proveden jeden zásadní rest. zákrok.

VII. Koncepce restaurátorského zásahu

Koncepce restaurátorského zásahu spočívala v provedení očištění, chem. zpevnění a doplnění chybějící modelace. Práce byly provedeny na místě z lešení.

VIII. Postup práce

- 1 - Památka byla očištěna jednak tlakovou vodou a za pomoci alkalické pasty v místech, kde se nacházely tmavé vrstvy starých nátěrů.
- 2 - následovalo mechanické dočištění, odstranění uvolněných starých tmelů, rozebrání krycí desky menzy, snesení vrcholového segmentu /a jeho převoz do ateliéru/, demontáž prasklých a uvolněných částí kamene.
- 3 - Po chem. zpevnění kamene následovalo provedení doplnění modelace tmely a sekanými kamenými doplňky. opětná montáž desky menzy a doplněného vrcholového kusu včetně kříže.
- 4 - Na závěr byla provedena celková hydrofobizace památky.

IX. Použité materiály

čištění - alkalická pasta Monumentique C
zpevnění - ester kyseliny křemičité Keim Rest. Silex OH
lepení - epoxid 1200
tmel - minerální tmel Keim Rest. Top s příměsí vápence
doplňovaný kámen - mušlový vápenec
hydrofobizace - alkylnopolysiloxanový oligomer Repesil SCH

X. Doporučený režim památky

Je nutno dbát na javor rostoucí v těsné blízkosti památky, který byl příčinou zániku části vrcholového segmentu s křížem. Prořezávka větví stromu je nutná každoročně. Pravidelná restaurátorská údržba by měla probíhat po třech letech. V roce 1998 proto doporučuji první rest. prohlídku stavu památky a preventivní aplikaci minimálně hydrofobizačního nátěru ~~po~~ případě i zpevňovače.

Vypracoval - František Pavůček - provádějící restaurátor
V Pavlově 6.11.1995

Přílohy: fotodokumentace, grafická dokumentace

František Pavůček
690 02 Pavlov 83
tel.: 0625/74255